

SZÜLŐK LAPJA

Anyák Napja

Sokszor ünnepeltük már az Anyák Napját virággal és könnyel. A régi rendszerben azonban a virág külsődleges dísz volt, nem igazi örömet fejezett ki, a könny inkább a bánat könnye volt, mint az örömé. 1949 május 8-i Anyák Napja lesz az első anyákhoz méltó ünnepség, ahol a dolgozó, küzdő, annyi áldozatot hozó anyákat az egész ország méltóan fogja ünnepelni.

Az Anyák Napja sok kedves meglepetést és örömet is hozott a multban. Az iskolákban rendezett ünnepségek, kis virágcsokrok, amelyeket a gyermekek kedves szavak kíséretében átnyújtottak, mélyen meghatótták az anyákat. Persze ez az öröm munkásanyák számára, a szegény paraszt-asszonyok számára, a kisfizetésű tisztviselőasszonyok számára nagyon is muló öröm volt. Csak órákra tudta elfeledtetni velük, vagy éppen, hogy felidézte bennük gondjaik sokaságát, azt, hogy nehéz életkörülményeik, sorsuk miatt nem gondoskodhatnak kellőképpen gyerekeikről. És ott, az iskola ünnepségén újra látták a kirívó különbséget a maguk rosszul táplált, rosszul öltözött gyermekei és a jómódúak gyermekei között. Ott, az Anyák Napján újra keserűen tapasztalták, mennyire nem egyforma az anyák sorsa abban a világban, amelyben akkor éltek.

Pedig a horthysta-időkben az akkori Anyák Napja rendezőinek éppen az volt a legfőbb célja, hogy egy napra látszatra egyenlővé tegyenek minden anyát, hogy ilymódon a társadalmi különbségeket, ellentéteket elhomályosítsa, elfedje. Ugy akarták feltüntetni, mintha minden anyának gyermekeivel kapcsolatban legégetőbb problémája az lenne, hogyan lehet a gyermekekben a szülő iránti szeretetet és megbecsülést erősíteni. A proletáryanaknak sokkal fájóbb, égetőbb problémáik voltak, ezekről azonban nem beszéltek az akkori rendszer vezetői, mert ezekben nem akartak segíteni. Az Anyák Napja hamis fényében úgy igyekeztek feltüntetni, hogy egyaránt szívükön viselik minden társadalmi osztályhoz tartozó anya sorsát. Szép beszédeket tartottak az anyaság szentségéről, a gyermeki szeretetről, de nem beszéltek a mindennapi kenyérről, a ruházatról, a tanulásról, a kultúráról. Nem beszéltek azokról a dolgokról, amelyeknek kintó hiányát minden munkásanya egyaránt érezte, nem beszéltek, mert hiszen ezekért a hiányokért éppen ők, az akkori rendszer urai voltak a felelősek.

Nehéz volt az anyák élete. A mindennapi kenyér megszerzésének, a gyermekek egészségéért való küzdelemnek mindennapos gondja mellett lidércnyomásként nehezedett rájuk a gyermekeik jövőjéért való aggodalom. Szerették volna megkímélni gyermeküket saját sorsuktól, de erre a kapitalista rendszerben nem lehetett reményük. A dolgozók jogfosztottsága, kiszolgáltatottsága, a visszatérő munkanélküliség el nem szakítható árnyékként kísért a proletár gyermekeket is útjukon.

Ez volt az anyák sorsa béke idején. De a kapitalista rendszer ezt a nagyon is nyomorúságos »békés« életet is csak ideig-óráig biztosította a dolgozó nép számára. Az imperialisták új és új rablásra készülődtek, háborús paktumokat kötöttek és milliószámra, tízmilliószámra küldték a vágóhídra a dolgozó nép fiait. Az anyák sorsa pedig az urak érdekeiért elpusztult gyermekeik, férjük gyászoldása, siratása volt.

Ilyen volt az anyák sorsa a régi rendben és ilyen ma is sok helyen szerte a világon, mindenütt, ahol elnyomott és kizsákmányolt a nép, mindenütt, ahol nem ura saját sorsának.

Ennek a világnak szakadt vége nálunk 1945-ben. Ezt a világot változtatta meg a felszabadulás után a magyar népi demokrácia. Ennek a világnak a lebontására és az új szabad élet építésére mozgósították a munkásságot, a dolgozó magyar népet a kommunisták. Ezt a küzdelmet vezeti a Magyar Dolgozók Pártja.

Ezért veszik körül rajongó szeretettel a munkásanyák milliói népünk bölcs vezérét, Rákosi Mátyást. Ő vezette ki a magyar népet, a magyar anyákat az örökös gond és aggodás, a reménytelenség sivár birodalmából.

Ez évben, május 8-án, az Anyák Napján újra megállapíthatjuk, hogy a Szovjetunió adta szabadsággal jól tudunk élni. Az elmúlt esztendő alatt a haladásnak, az ember megbecsülésének, az ifjúság, a gyermekek testi-lelki gondozásának új és új kincsével ajándékozott meg bennünket népi demokratikus államunk. Iskoláinkban nem adunk többé tanszéket a nép ellenségeinek, gyermekeink lelke megmérgezőinek. De tágra nyitottuk a kapukat a dolgozók gyermekei előtt, a jóiskolák felé, és az állam segítségét anyagi erőnkhez mérten megkapják a legjobban rászoruló gyermekek, hogy továbbtanulhassanak.

A dolgozók gyermekeinek tízezreit küldi egészséget hozó üdülésre az állam.

A demokrácia a munka megbecsülésére, szorgalmas tanulásra, szülei, nevelők szeretetére, hazájukért, népükért való odaadásra nevei a gyermekeket. Nyitva áll a fejlődés, a tehetségek érvényesülésének minden útja a dolgozók gyermekei előtt.

Ezért simulnak el a gondok és a bánat aggodalmainak redői a magyar anyák homlokán. Ezért váltak a régi világ panaszokkal teli passzív anyái a szabadságukat őrző, országukat építő, demokratikus köztársaságunkat és békénket védő harcosszasszonyok százezreivé.

Az idei Anyák Napja azonban nem pusztán örömteli találkozó eddigi haladásunk eredményeként, nem csupán reménykedő találkozás az ötéves terv ragyogó távlatai ismeretében, hanem elszánt fogadalomtétel is legyen. Kemény elszántsággal kell szembenéznünk azokkal, akik új, minden eddiginél borzalmasabb háborút készítenek elő, akik drágán szerzett szabadságunkat, sok áldozattal magunknak felépített országunkat el akarják venni.

Az egész világon százmilliók és százmilliók mozdultak meg, hogy tiltakozó szavukkal, és ha kell, erejükkel megfékezzék az amerikai és angol imperialistákat és az őket szolgáló kalandor politikusokat. A béke mind hatalmasabbá váló tábora mozdult meg, hogy megvédje a békét.

A mi helyünk is ebben a táborban van. A mi országunk nem rés, hanem erős bástya a béke frontján. A magyar asszonyok, a magyar anyák egy emberként állnak a béke ügye mellett, egy emberként fogják felsorakozni az ország egységét biztosító Népfront mögé és egy emberként állnak szabadságuk, országuk jüggetlensége, gyermekük jövője megvédelmezésének ügye mellé.

Amikor az Anyák Napján gyermekeink átnyújtják nekünk kis ajándékaikat, szeretetüket sugározzák felénk, kifejezik bennünk való bizalmukat, — arra köteleznek, hogy bizalmukra méltóak legyünk, oltalmazói, meg nem alkuvó harcosai legyünk szép jövőjüknek, amelyhez fogható eddig magyar gyermekek számára elképzelhetetlen volt.

Révai Lili

BUDAPEST az élen halad

A «kismamák» segítenek.

Több fővárosi iskolában bevezették a «kismama»-intézményt. Naponta egy-egy édesanya szülői felügyeletet gyakorol. Az iskolában való tartózkodás alatt megfigyeli az intézet életét. Jelen van az étkeztetésnél, meglátogatja a napközi otthont, felkeresi a tanulók játszóhelyét és a tízperces szünetekben végigjárja az osztályokat. Munkája végeztével észrevételeit közli az igazgatóval. Az értékesebb tapasztalatokat és az esetleges javításokat a szülői munkaközösség értekezletein együttesen tárgyalják meg és értékelik ki, és az iskola további életében felhasználják.

Takarítóbrigádok a tisztaságért.

A főváros közoktatási ügyosztálya a nélkülözhetetlen takarítószemélyzetből úgynevezett takarítóbrigádokat szervezett. A brigádok feladata az iskola-épületek fokozottabb tisztántartása. Egy-egy takarítóbriádban, amelyet altiszt mellett, 10 takarító dolgozik. Elsősorban a kültelki iskolákat fogják rendbehozni, később pedig minden iskolára sor kerül, a tervek szerint először negyedévenként, majd később havonként egy alkalommal. Eddig az ilyen nagytakarításokra az iskolák törzs-takarítószemélyzete csak hetek alatt volt képes.

Az így rendbehozott tiszta és egészséges levegőjű iskolákban a tanulók örömmel készülhetnek fel azokra a feladatokra, amelyeket a demokrácia megkíván tőlük.

Testnevelés az iparosiskolákban.

Az «inasok» az elmúlt rendszer közoktatási és kulturális gondoskodásának igazi mostohagyermekai voltak. A népi demokrácia arra törekszik, hogy az iparostanulók iskolái minden tekintetben korszerűek legyenek. Az iparosiskolák

Napközisek a szavazásról

Húsvéti szünet előtti napon Szabó Juci berontott a napközibe.

— Tudjátok-e, pajtások, hogy szavazás lesz?

Körmendi Kati csodálkozva kérdezi: — Miféle szavazás?

Erre a napközisek megrohanják Jucit és a vezető tanítónőt kérdésekkel. Élénk beszélgetés alakul ki a közeledő választásról. Juci viszi tovább is a szót.

— Mondjátok meg otthon a papának és a mamának, de még a nagypapának, nagymamának is, hogyha kiírják a szavazást, mindenki menjen el és szavazzon a Függetlenségi Népfontra, mert ezzel megmutatjuk Amerikának és Angliának, meg a demokrácia ellenségeinek, hogy erősek, bátrak és egységesek vagyunk. Meg tudjuk védeni a békét. Hiába akarnak ők háborút.

— Nem mindenki akarja a háborút, csak az egyes országok kormányai! — mondja Farkas Ibi.

— Az amerikai, angol, francia, olasz dolgozó ember is békét akar, nem fogja fegyverét munkátestvéreire! — bővíti ki Perlaky.

— Azért kell választani, hogy olyan képviselői legyenek a dolgozó embereknek, akik a nép érdekét akarják és politikailag is képzettek! — mondja István Ági a VIII. osztályból, aki a továbbtanulási segélyre felterjesztett növendékek közül való.

Ibikeszerint Mindszenty nem szavazhat, mert hazaáruló.

— A csempészek és bűnösök sem szavaznak, mert a nép ellenségei — Barabás véleménye szerint.

— Anyukám fog szavazni! Ha elfelejténé, majd figyelmeztetem, hogy okvetlenül elmenjen. Kiskorában nem tanulhatott, az urak nem engedték, így a mi sorsunkat csak azzal tudja irányítani, ha munkásképviselet választ — mondja a nyolcadikos Kati pajtás.

— Az én anyukámat és apukámat is elküldöm szavazni, hogy a béke továbbra is megmaradjon! — lelkesedik a III. osztályos Német Ágnes, majd szokatlan érettséggel folytatja:

— Minden dolgozó ember békét akar, Rákosi Mátyás pajtás 5000 faluban villanyt szereltet fel az öt éves tervben. Ha sikerül az öt éves terv, azzal biztosítjuk a békét.

— Az én anyukám azért megy a falujárókkal, hogy megérttesse mindenki, aki vidéken él, milyen fontos a mostani szavazáson mindenkinek résztvennie! — közli Csizmazia Etel.

— Szüleimet akkor is elküldöm szavazásra, ha éppen dolgoznak, mert a szavazással is úgy építjük a demokráciát, mint a becstelen munkával, és szavazni nem mindig lehet — okoskodik Rácz Zsuzsa.

— Most érdemes választani, mert minden dolgozó arra szavazhat, aki az ő életének javulását mozdítja elő — fejezi be a megkezdetteket Tokár Juliska.

— Igerjük, hogy amit ma beszélünk, elmondjuk otthon szüleinknek, rokonainknak, ismerőseinknek, és megkérjük őket, okvetlenül menjenek szavazni. A Függetlenségi Népfront táborát ezzel erősítsék a mi érdekünkben. Mi, a magyar tanulóiifjúság, a felnőttek segítségét kérjük a békéhez és mi jótanulással járulunk ehhez! — zárja be a társalgást az önkormányzat vezetője.

Ezzel végetért a mondanivalók özöne. A gondtalan, vidám társaság ismét hozzáfogott a játszás és olvasás örömeihez. A közeledő választás elsőpró sikere gyermekeink boldogságának biztosítéka.

A Dohány-utcai általános leányiskola napközisei

Rádió az iparosiskolákban.

A VIII., Erdélyi-utca 8. számú elektroműszerész szakirányú iparos-jiúiskolát a centenáriumi újjáépítési verseny során hangerősítő berendezéssel látták el. A szerelési munkálatokat a Faludi-cég végezte önzetlenül Horváth Sándor tanár és Barcsi Antal tanuló tervei alapján. A korszerű berendezés lehetővé teszi, hogy hírek, tudósítások hangszórókon át egyszerre jussanak el az összes osztályokba.

A főváros nevében dr. Szoboszlay Ferenc tanácsnok vette át az értékes berendezést.

**SZERETED GYERMEKED? BIZTOSÍTSD JÖVŐJÉT,
szavazz a Népfontra!**

Majakovszkij
verse:

KIS MÁJUSI DAL

A télen át csupasz fa,
nézd, újra friss.
Megyünk az új tavaszba.
Én is,
te is,
mi is.

Május gyors vázszna libben,
meg-megleleget.
Vidáman, ifjú hitben
megyünk,
megyünk,
megyünk.

Kezünkben lobogó tűz
örömet oszt.
Mindenre lobogót tűz :
pirost,
pirost,
pirost.

Édes tavaszba mosdó
friss tereken
ütemre lépni most jó
nekünk,
neked,
nekem.

Gáspár Endre fordítása.

„Megállj csak, majd az iskolában!”

Új társadalmat építünk, a szocialista társadalmat, új embertípust akarunk kialakítani.

Elsősorban a szülők, az iskola és az ifjúsági szervezetek nevelnek. Itt azonban arról a tágabb értelemben vett nevelő hatásról akarunk szólni, amely a társadalom egészéből, mindnyájunkból árad. Észrevétlenül, akaratlanul nevelünk magatartásunkkal, szóval és tettel, mindennapi életünkben, mindenütt, ahol járunk-kelünk. Gyermekeink körül öntudatlanul is kialakítunk egy légkört, melyben élnek és felnőnek, s ez a légkör alakítja és formálja a jövő embert. Fordítsuk figyelmünket rövid időre ezekre a mindennapi gesztusainkra és nézzük meg: vajjon nem követünk-e el súlyos hibákat, vajjon a mult társadalom nyomasztó kísértete nem tér-e vissza ezen hibákban, és rontja le azt, amit tudatos és helyes neveléssel irányítunk.

Új iskolánk van, új tankönyvünk, új tanítási módszer alakul ki, mindent elkövetünk, hogy az iskolákat közel hozzuk a gyermekhez, megszeretessük vele, tudásszomját felkeltsük. És mégis hányszor halljuk, hogy felnőttek egy rakoncátlan 4—5 éves vésztojósó hangon megfenyegetnek: *na majd ha az iskolába kerülsz, lesz ne mulass!* Mások kijelentik: *javítóba adlak, ha rossz vagy!* A gyermekben összeolvad így az iskola a javítóval és amikor először átlépi az iskola küszöbét, félelem és szorongás közbén várja a büntetést, a helyett, hogy büszke örömet érezne. Utcán, sétatéren, villamoson gyűjtöttük a következő megfigyeléseket. Hallgassuk végig, vizsgáljuk meg hatásukat és keressük meg: honnan veszik eredetüket?

Kétéves gyermek megy az utcán anyjával, szopja az ujját, mert álmos. Szembejön egy mama hasonlókorú gyermekével, elítélően néz a kis ujjszopóra és magyarázza saját gyermekének: látod, ezt a gyermeket elviszi a rendőr, téged nem visz el, mert te nem szopod az ujjadat.

Négyéves gyerek kissé félénken néz egy kutyát. A mama biztatja, hogy ne féljen, nem bánt a kutya. De a járókelők ijesztgetnek: vigyázz, megharap a kutya!

Hároméves kisgyerek sír az utcán, a mama kedvesen beszél hozzá, igyekszik megnyugtatni, az emberek körülötte beleszólnak: húzzon egyet rá, majd abbahagyja a sírást. Mit áll itt ilyen tehetetlenül? Verje el a gyermeket, majd elhallgat. Jön a bácsi és bedug a zsákba, ha így sírsz. Elvisz a rendőr a dutyiba!

Ötéves gyermekét elküldi a mama bevásárolni két háztömbnyi távolságra. A gyerek büszkén megy az utcán a kosarával. Szembefövének nézik a gyermeket, megjegyzések hangzanak el: te rád se vigyáz a mamád, így hagy egyedül az utcára menni. Milyen gondatlan mamája lehet ennek a gyereknek. Egyszerűen hagyja mászkálni. Nem félsz a rossz

emberektől? De arra is van eset, hogy a gyermeket rendőrnek adják át.

De vannak különös fajta fenyegetések is. A kéményseprő: csúnya, fekete ember, elviszi a rossz gyereket. A szenesember bedugja a zsákba a rossz kisfiút. A pék a kemencébe tolja és megsüti. A kalauz kilyukasztja a nyelvét, ha hazudik, s így tovább.

Ki ne látott volna hasonló jeleneteket? Villamos-megállónál sok felnőtt és gyerek áll. Megáll a villamos, minden felnőtt előre tolakszik, a kalauznak többször kell figyelmeztetnie az embereket, hogy engedjék a gyermeket előre. Ismétlődik ez leszálláskor. Az ellenkezője is nagyon gyakori. Épkézláb, 5—6 éves gyermeket a mamája leülteti a villamosban az ülőhelyre, ha az anya szociális, állva marad, bár egész nap dolgozott. Ha antiszociális, még egy helyet elfoglal és leül a gyereke mellé. A gyerek még arra a felszólításra sem adja át helyét, ha rokkantnak vagy terhes anyának kellene leülnie! Nem csodálkozunk azután, ha a kamaszkorba került gyermekeknek nem jut eszükké, hogy helyüket az idősek vagy rokkantnak vagy kisgyerekek átadják.

Minden józangondolkodású ember kétségtelen hibának tartja mindazt, amiről most vázlatos képet nyújtottunk. Mégis elköveti ezen hibákat; mi az oka ennek? A régi iskola valóban hasonlít a javító-intézetnek: komor falai között sok szó volt a büntetésről. A mai azonban már nem ilyen; a mai iskolát megszerettetni kell a gyerekekkel, nem pedig elriasztani tőle. — A rendőr, a parkőr, a kalauz, a hatóságok a fasiszta világban az elnyomó hatalom képviselői voltak. És méltán szerepelhettek fenyegető mumusként a gyermekkel szemben. A fasiszta nevelés legfontosabb célkitűzése jelenik meg a fenyegető, ijesztő bánásmódban: dutyival, bottal fenyegetni a kicsiket, a korlátok feltétlen respektálására tanítani, mielőbb kiölni a gyerekből a merészséget, a vállalkozási kedvet, megtörni minden lázadási hajlamot. A megfélemlített kicsi egy ellenséges világban nő így fel, ahol a veszedelmek sora leselkedik rá: az iskola, a rendőr, a kéményseprő, a szenes ember, mind megannyi félelmetes rossz ember! Az idegen egyben »vadidegen« és az ilyen szörnyű világ előtt csak egy menekülés volt: anyuka szoknyájába kapaszkodni! Így alakult ki a mult merev, bátoratlan, önállótlan, anyáncsüngő gyermeke. A rendőr, a postás, a szenes ember, aki mind elviszi a rossz kisgyereket, az idegen bácsi, aki mindjárt elveri és a kutya, amely biztosan megharapja, mind-mind a fenyegető, félelmetes külvilágot példázza, a társadalmat, amelyet nem szeretni, hanem amelytől félni kell. A kisgyerek így telítődött azzal az embergyűlölő pesszimizmussal, amely a hanyatló polgári társadalom ideológiáját jellemezte.

De ne felejtjük el, hogy a népi demokráciában a mi rendőrségünk, a mi hatóságunk azért van, hogy a nép érdekeit védje, nekünk segítsen mindenben és ezt kell a gyermekkel megismertetni. Ma a Sziget pólópályája, a Szabadsághegy kisvasútja, a Városligeti-tó az Úttörőké, az üzemek és társadalmi szervek sorra építették a játszótereket a város minden részében. Elmultak azok az idők, amikor a gyermek minden szabad mozdulatát tilalomfák és parkörök fenyegető botja gúzsba kötötte. Ha ma Budapesten egy gyermek rosszul kölekedik az utcán, a rendőr felírja a nevét. Néhány nap múlva csomag érkezik címére levél kíséretében, a levél a szülőknek szól és barátságos hangú figyelmeztetést tartalmaz. A csomagban pedig egy kifestő könyv van, amely a közlekedési szabályokat ábrázolja, magyarázó versikék kíséretében. A mi rendőrünk a gyermek barátja, segítője, támogatója, nem pedig a büntető közeg! A változott viszonyoknak megfelelő változott légkört is meg kell teremtenünk. Azt az új légkört a gyermek körül, amely a szovjet filmből árad felénk. Emlékezzünk »Az első osztályosok«-ra! Milyen messzi vagyunk még ettől a világtól: a kisgyerek első iskolanapját

az egész Szovjetunió ünnepli, az újságok írnak róla, a rádió üdvözlí őket, az iskola virággal várja az elsőöket! Így kezdődik a szovjet gyermek iskolás élete. De nemcsak az iskola fogadja mély barátsággal a kicsinyeket, a rendőr, a kalauz, a villamos utasai, a járőkelők az utcán — egyszóval — az »idegen emberek« mind-mind úgy viselkednek a gyermekkel, mintha nem idegenek, hanem csupa barát, rokon lenne és sehol sem kell a gyermeknek félni, vagy magárahagyottságot éreznie.

Csak ebben a biztonságot nyújtó, barátságos világban alakulhat ki a gyermekekben az a tudat, hogy ez az ország az ő országuk, ez a társadalom, amelybe úgy nőnek bele, az ő társadalmuk, amelyben élni jó és amelyért dolgozni, küzdeni érdemes. Mennél nagyobb biztonságban érzi magát a kisgyerek, ahol jár-ke, annál inkább éli át a közösséggel való összefonódást, annál könnyebben fejlődnek ki benne a szocialista embertípus legfontosabb tulajdonságai: a »mindenki egyért és egy mindenkiért« — közösségi ember.

ROTTER LILIAN

SZEMÉTDOMBÓL JÁTSZÓTÉR

A Mester-utcában. Március 15.

Szabóné sétálni viszi két gyereket. Zsuzsi kéthónapos, még kocsiban »sétál«, Pisti hároméves, fáradtan baktat a koci mellett.

— Anyukám, mikor érünk a játszótérre?

— Csak türelem, kisfiam, hamarosan kiérünk a Haller-térre.

— Oda, ahol tegnap voltunk? Hiszen az olyan messze van, hogy egészen elfáradok, míg kiérünk.

— Hát csak kitarás, nagylegény! Kiérünk hamarosan!

És baktat a kis különítmény: anyu fáradtan, Pisti bosszúsán és kimerülten.

Az első keresztutcánál hozzájuk csatlakozik Kálóczy. Ő is a játszótérre igyekszik a négyéves kis Mikivel. Az anyán is, meg a gyereken is meglátszik, hogy éppen most fejezték be vitájukat.

— Mi baj, Irén, miért vagy olyan bosszús?

— Mikivel vesződöm. Nyűgösködik, amiért a Haller-térre viszem, amikor az olyan messze van, én pedig azért bosszankodom, mert igaz van a gyerekeknek. De mondd, mit csináljak? Úgy be van építve ez a belső Ferencváros, hogy az embernek félórát kell kutyagolnia, míg szabad térségre ér ezekkel a csöppsegekkel.

— Igazad van! Tenni kell valamit! Legokosabb lesz, ha MND Sz-vonalon érintkezésbe lépünk a párttal. Ez elvégre nem csupán a kettőnk ügye.

Az MDP IX/4. körzetének vezetőségi ülése március 18-án.

Benkő titkár: Elvtársak! Körzetünk MND Sz-asszonyai »kérésse« fordultak hozzánk. A körzetnek nincsen tiszta, füves területe, amelyen a gyerekek játszhatnak és a dolgozók kipihenhetnek a napi munka fáradalmait. Ezt a »kérés« mi köszönjük meg nekik, mert arra való a tömegszervezet, hogy figyelmeztesse a pártot a tömegek esetlegesen felmerülő szükségleteire.

A parkot és a gyermekjátszóteret pedig tavaszra megcsináljuk. Kerületi előljárónk, Kádár Róbertné már ki is jelölt egy megfelelő területet: a Tinódy-, Vaskapu- és Liliom-utca határolta terület. Ötvösné elvtárs eljárt a Franklin Társulat dolgozóinál, a tér tulajdonosainál. Lelkesedéssel bocsátották rendelkezésünkre a közel egy holdnyi ingatlant. Most pedig kommunista módra azonnal fogjunk hozzá a terv megvalósításához. Építészvezetők is van már. Kérem, terjessze elő javaslatait!

Glückstahl József: Elvtársak! Bemutatom a játéktér és park tervrajzát. A terület szegélye füvesítve és fásítva lesz, a fák alatt padokkal. Középen két részre osztom a területet. Az egyiket a kicsinyek játszadoznak homokozó- és pancsoló-medencében, a másikon a nagyobb gyermekek részére két röplabdapályát szerelünk fel. Ez azonban mindaddig a jövő zenéje, amíg el nem hordunk a térségről körülbelül 20 vagón szemetet és törmelék, amit az ostrom óta a környékbeli lakosság odahordott. — Az elhordásra kérek javaslatot, addig nem foglalkozhatunk a planirozás kérdéssel.

A körzeti iskolafelelős: Elvállalom a Mester-utcai általános fiú- és leányiskola, a »Szent István« és a »Teleki Blanka« kereskedelmi, a Knézhich-utcai általános fiúiskola felsőosztályos tanulóinak mozgósítását a tanítási időn kívül. 400 diákra számítok, ez 40 munkanapnak felel meg.

Czink káderes: Én pedig az elvtársak közül hozok rohammunkásokat. Az ő teljesítményük is ki fog tenni 15-öt.

A készülő játéktér, április 5.

A keményre fagyott föld már enged. A szemétdomb helyén nagy a sürgésforgás. 90 leány beretválja a hatalmas területet.

— A »Teleki Blanka« kereskedelmi leányiskola brigádja vagyunk. Ránk osztották ennek a 10 köbméternyi törmeléknek és szemének a kihordását

az útszélre. Onnan majd a környék üzeminek (Gschwindt, BSzKRT) teherautói szállítják el.

Ugyanott, április 6.

A Mester-utcai általános fiúiskola nyolcadikos növendékei és az úttörők brigádja simítja a hepehupás terepet. Megszólítom az egyik nyolcadikost:

— Nehéz a munka, öcsém?

— Szó sincs róla, bácsi! Magunknak csináljuk, a testvéreinknek, meg a szüleinknek.

Április 7.

Felnőttek váltották ma le a gyerekeket. Biczi elvtárs vezetésével megy a munka. Egy csoport közepén folyik a beszélgetés. Úgy látszik, éppen pihenés közben érek közéjük. A legtöbbje már idős elvtárs. Nem megy már a munka olyan szaporán, mint tegnap a gyerekeknél. Kneckt elvtárs áll ott a feleségével, aztán Kibuska meg Markó elvtárs. Most érkezett meg a IX/15-ös SzIT brigádja is.

— Emlékezzenek az elvtársak, — fűzi a szót Kibuska elvtárs — mennyi huza-vona volt itt azelőtt e körül a szemétdomb körül! Hányszor kértük a tulajdonostól, hogy engedje át a telket, hiszen egyelőre szó sem lehet az építkezésről: mindig kijátszottak valamivel bennünket. Most, hogy a dolgozók kezében van a Franklin, egyetlen tárgyalás után azonnal megkaptuk. Hát így megy ez a népi demokráciában. De jó lesz, ha igazán megjön a tavasz, munka után kiülni a padra, a jó füves, öntözött térre, az anyjakkal elterelődni, a szomszédadal elnézelődni a játszadozó gyerekseregen!

— Igen, igen, de mikor lesz készen? — akadékoskodom én.

— Május elsejére, a munka ünnepére elkészül. Arról beszélünk. No, csülökre elvtársak, dolgozzunk tovább, mert ránkesteledik!

TAKÁCS ISTVÁN

APÁKNAK SZÓL:

Mi is nevelők vagyunk!

Az iskoláskor előtt a családi nevelésben az anyáé a vezető-szerep. A leánygyermeknél ez az állapot többé-kevésbé később is megmarad. A fiúk nevelésében azonban mindinkább előtérbe kerül az apa.

A szocialista társadalomban az iskola és a szülői ház teljes összhangjára törekszünk. A szocializmus nemcsak fokozott szakismereteket követel, hanem a nevelési eljárások avatottabb tudását is. *Csak az az apa teljesíti tehát kötelességét gyermekeivel szemben, aki gyermekei nevelését nem hárítja egyedül a nevelőkre, a pedagógusokra, hanem vállalja a ráső jelentős feladatokat is.* Nagyon fontos tehát, hogy az apa is ismerje a mai iskola eszményeit, módszereit és célkitűzéseit. Ezt szolgálják a szülői értekezletek és az MNDSz Szülők Iskolája előadássorozata. De lapunk hasábjain is megkap az apa minden tájékoztatást, amelyre szüksége van. *Az apa a fiúgyermek szemében a legfőbb tekintély. Magatartása, viselkedése, felfogása döntő befolyást gyakorol gyermekeire.* Ha az apai ráhatás az iskola nevelőmunkáját erősíti, akkor a tanító és a tanár nagy segítséget kap munkájában, ezzel szemben a rossz családi befolyás az iskola fáradozásait teljesen eredménytelenné teheti. Az apa nevelőhatása tehát döntően fontos tényező.

Melyek azok a területek, amelyeken az apa nevelőhatása fokozottan érvényesül?

Legtöbb családban az apa a kenyérkereső, aki munkájával előteremti övéi megélhetését. A gyermek naponként látja, hogy apja rendszeresen meghatározott időt dolgozik, hogy munkáját megbecsülik, amennyiben munkateljesítményének megfelelő bért hoz haza. *A munka szocialista értékelését tehát a gyermek a családban, konkrét példán napról-napra átéli, így második természetévé válik; természetesen fogja találni, hogy meghatározott időben neki is kötelességei legyenek: az iskolabajárás és a tanulás.* Ezzel szemben marandóan káros hatást gyakorol a gyermekre, ha azt látja, hogy az apja mások kizsákmányolásából, munka nélkül is megél, ha az apa dologkerülő. De rossz propaganda a munka mellett annak az apának a magatartása is, aki munkáját elvégzi ugyan, azonban a munkájával járó nehézségeket, fáradságot mértéken felül hánytorgatja. Az ilyen apa gyermeke hasonlóképpen nyúgnek fogja tartani a tanulást, s mindent megtesz, hogy kibújjék alóla. Az apa beszéljen sokat munkájáról, ennek eredményeiről. Megemlítheti a nehézségeket is, de mindjárt mondja el a megoldás módját is. *Csendüljön ki minden szavából a szakmája iránti lelkesedés, a jól végzett munka öröme és megbecsülése.* Beszéljen arról: a szocialista államban mindent megteszünk, hogy a munka »kínos« jellegét megszüntessük, hogy a »többet ésszel, mint erővel« elv érvényesüljön. *Nem véletlen, hogy a csepeti élmunkás-apák gyermekei között is sok a jó tanuló.* Az az apa, aki élmunkás-kitüntetést visz haza, ne mulassza el fiának kihangsúlyozni: a jó munkát így becsülik meg nálunk, s ezt te is elérheted, csak akarnod kell!

Rendkívül nagy szerepe van az apa példájának abban is, hogyan viselkedik családjával, feleségével szemben. A gyermek boldogságának alapfeltétele az, hogy a szülők ne veszekedjenek, ne gorombáskodjanak egymással. A rossz családi életet élő apa gyermekeihez sem tud kedves lenni s ez a gyermekeknek igen fáj. A rossz családi élet kihat tanulására is. Ellenben az a család, ahol az apa derűt áraszt maga körül, nyugodt és békés hangulatával fokozza a gyermek munkakedvét is. Az apa tudatosítsa gyermekében, hogy egyedül a szocialista államberendezés biztosíthatja a családok maradéktalan derűjét:

az ötéves terv végleg fel fogja számolni a munkanélküliséget, s olyan gazdasági fellendülést biztosít, amely alapja lesz a családok békéjének is, mert a legtöbb családi veszekedés oka a szegénység szokott lenni.

Nemcsak példájával nevel az apa. A gyermeknek éreznie kell, hogy az apjához bízást fordulhat minden problémájával. A gyermekek élénken érdeklődnek a világ különböző jelenségei iránt, kérdéseikkel elsősorban az apa felé fordulnak. Ha az apa nem akar vagy nem tud ezekre a kérdésekre válaszolni, elkedvetlenedik a gyermek. *Ki kell elégtíteni a gyermek érdeklődését.* Az apának törekednie kell arra, hogy a tudomány és társadalom legfontosabb kérdéseivel tisztában legyen, állandóan fejlesztenie kell műveltségét, hogy gyermeke nemcsak a családfenntartót lássa benne, hanem a nála okosabb és tapasztaltabb tanácsadót is.

Az apa sokirányú elfoglaltsága ellenére is tanúsítson érdeklődést a gyermek iskolai munkái, de minden egyéb problémája iránt is. Amennyiben felkészültsége megengedi, támogassa a gyermeket tanulmányaiban, ha nehézségek mutatkoznak. Nem arról van szó, hogy a számtani vagy nyelvi házfeladatot a gyermek helyett elkészítse, hanem csupán arról, hogy irányt mutató tanácsaival segítse ki. Tanulmányi nehézségek esetén a gyermeket ne ijessze el, ne vegye el az önbizalmát, ellenkezőleg: bátorítsa.

Gyakori hiba, hogy az apa a nevelőket becsmerli a gyermek jelenlétében. Az ilyen nevelő többé már nem tekintély a gyermek szemében. Nem szükséges, hogy az apa feltétlenül a nevelőnek adjon igazat, ítélje meg óvatos tárgyilagossággal a gyermek közléseit a nevelőt illetően. Az apa nevelői tevékenységének leggyakoribb hibáit *Takács István* ismerteti a *Társadalmi nevelésünk kérdései* című tanulmánygyűjteményben. Az itt részletesen taglalt gondolatokból közöljük a leglényegesebbeket: a *becsvágyó apa* nem gyermeke képességeiből, hanem magából indul ki; a *szigorú apa* a tekintélyi elv alapján a megfélemlítés eszközeivel akar hatni, s nem a gyermek józan belátására, a szabályok szükségességének élményére. Az *elnéző apa* ellenkezőleg szünetmentes: ugyancsak külső alapelvből indul ki, nem pedig a gyermekből. »A gyermeknek sem szigorúságra, sem pedig elnézésre nincs szüksége, hanem értelmes, tudatos, pozitív szerető szülőre.« Gyakori hibaforrás az is, ha a férj és feleség nem tudnak megegyezni a gyermekek nevelésének alapelveit illetően. A *válás* és az azt megelőző gyűlölködés mély megrázkódtatás a gyermeki léleknek. A szülőknek válás után is gondoskodniuk kell a gyermekekről; az apára maradt gyermek ne halljon becsmerlő kijelentéseket anyjáról. A *mostohaapa* csak nagy kitartással és jóindulattal tudja a kezdeti nehézségeket áthidalni. A gyermek lelke azonban érzékeny szeizmográf, s hamar észreveszi, ha az új apa őszinte szeretettel közeledik feléje. Igen gyakori az *elfoglalt apa* típusa. Az elfoglalt apák, akik csak »aludni járnak haza«, véssék jól emlékeztetükbe, hogy a gyermekeknek feltétlenül szükségük van az apai nevelésre. A közös vacsora, a vasárnapi együttes program a legelfoglaltabb apának is alkalmas ad, hogy gyermekeivel a szükséges közvetlen kapcsolatot fenntartsa.

A gyermek nevelése bonyolult művészet, csak az iskola és a család tudatos, harmonikus együttműködése hozza meg azt az eredményt, amelyre a szocialista társadalom törekszik: az egészséges, életvidám, munkaszerető, kollektívtörzsi ifjúságot.

Sz. F.

Az **5** éves tervben 100.000 magasképzettségű szakemberre lesz szükség. **TANITTASD GYERMEKED!**

TEGNAPI KÉPEK

Szegény emberek iskolája, tanítója meg tanulása

Nem emlékszem, hogyan sodródtunk tíz vármegyén át utunk végcéljához, egy pestmegyei faluvárosba, amely jó tíz évig otthonunk lett...

Legelső tanítóm az első iskolában egy vörösbajuszú, csizmás lábú és örökké mérges ember volt. Ha egy mód volt rá, okvetlenül fejünkre húzgált vesszejével, az ülőrészünket meg éppenséggel nem kímélte. Többször úgy nyilatkozott, hogy az ülőrészünk apánknak ingyenben van és úgy is bánt velünk. Soha embertől úgy nem féltem, mint tőle. Talán a bölcsessége végére járhatott, amikor egy reggel kihúzott zsebéből egy csonttáblájú imakönyvet, amit felmutatott a gyerekhad előtt, mondván: a szép könyv itt van a kezemben és aki közületek leghamarabb megtanul folyékonyan olvasni, elnyerheti tőlem az aranyostáblájú imakönyvet... Nem tudom, más gyerekek hogyan fogták föl a tanítóm buzdítását, de én úgy éreztem, elkerülhetetlenül tönkrementek, ha más gyerek szerezné meg a könyvet.

Talán három hétig rágódtam az abécés könyvem. Úton, útfélen megállítottam a járőkelő embereket, hogy mondanák meg: ez vagy az a betű mit jelent? A könyvem hamarosan széjjelmálott, utóbb már csak egy-két lapot tartogattam belőle a tarisznyámban, végszükség esetére. De egy hónap se telt el, úgy zagyváltam az egész abécét, mint a kereplő: ujságot, könyvet egyaránt kitűnően olvastam. Ekkor jelentkeztem a tanítóm előtt és kértem a megígért könyvet.

A tanítóm, aki eddig a létezésemről is alig tudott, elképedt, amikor meztitlábban, egy szál pöndöltre öltözve megjelentem a dobogó előtt, kezemben egy foszlott ponyvahistóriával, mert az igazi könyvem darabjait végkép elvesztettem.

— Lássuk hát, mit tudsz? — mondta a tanítóm — olvasd a harmincadik oldalt!

Fölnyitottam a könyvem harmincadik oldalát és az osztály felé fordulva, hangos szóval felolvastam, hogy Bogár Imre, miután a fején tátongó kardvágás begyógyult, megjelent Sutyóval és Bardáccsal a kaparó csárda ivójában, a család korcsmárost, aki őt rútul elárulta, mestergerendához kötöztette és saját kezével, élve megnyúzta...

A tanítóm úgy megvadult olvasásomtól, mintha a tulajdon apját nyúzta volna meg Bogár Imre.

— Mi az ördög mennydörgős poklát olvasol te itt? — kérdezte olyan hangon, hogy a lábam remegni kezdett a félelemtől. Ebben a percben minden vállalkozásomat megbántam, azt is, hogy a világra születtem. Szédülés fogott el és elvágódtam

volna a padlón, ha a tanítóm üstökömnél fogva meg nem emel.

— Hogyan kerül hozzád ez a zsványhistória? — kérdezte a koszos füzet címlapját nézegetve, amely egy árvalányhajás lovasbetyárt ábrázolt.

— A Szántóék kocsisától kaptam örökbe — rebegettem félig ájultan.

Tanítóm a tömött padosorok felé fordulva gondolkozott, míg én az életem leghosszabb perceit éltem, majd reám mutatva így beszélt:

— Íme egy ágrólszakadt, szegény fiú, aki mezít-láb és egy szál ingben jár iskolába és mindennek ellenére, mennyire törődnek vele a szülei... Ruhára nem telik ugyan, könyve és egyebe sincs, de folyékonyan olvassa a betűsorokat, míg ti valahol az öreg »A« betűnél tartotok. Vegyetek példát róla. Tanuljatok otthon is valamit. Mondd csak el — szólt felém a tanítóm —, kitől és hogyan tanultál meg ilyen hamar olvasni? Mondd el bátran, hadd okuljanak ezek a nehézfejú istenbogarékai — mutatott az osztály felé.

Már kezdtem bizonyosan állani a lábamon és erre a fölszólításra ismét nagy zavarba kerültem. Rövid idő óta tartó életem alatt nem volt idő, hogy még hazudni is megtanuljak, az igazság meg elmondhatatlanul körülményes vállalkozásnak látszott.

— Flóris bácsi mutatott öt betűt — dadogtam — meg a Vali kisasszony a szomszédban, vizet szoktam hordani helyette az artéziról, a Lajos úrtól nyolcat tanultam, de lehet, hogy kilencet — magyaráztam apró termetemmel patkóvá zsugorodva. Végül is felsoroltam tíz különféle személyt, akik egy-két betű megmutatásával hozzájárultak műveltségem alapjához.

— Értem már — mondta a tanítóm —, ülj oda az első padba. Példamutató szorgalmadért légy te a legelső!...

Leültem az első padba, legszélsőnek. Azelőtt a számpadban az utolsó helyen ültem. Az felelt meg a természetemnek...

A tanítóm kinyitotta a szekrényt, amelyben a gyerekek elkobzott parittyáit és más kincseit tartogatta s kivette belőle az imakönyvet. Gondosan lefujkálta róla a port és hosszabb dicsérő szavak után kezembe adta az aranycifrátú imakönyvet. A könyv tábláján színes aranyvirágok nyíltak. A nyomtatott betű ezzel igazi szentséggé vált a kezemben, s mind a mai napig elválhatatlan társam és barátom maradt...

Rideg Sándor: Tűzpróba c. könyvéből
(Az Athenaeum kiadása.)

Édesanyám védj te is a békét!

Nem kallódik már el a dolgozók gyermeke!

Már alig mult négy óra, de máris diákok és diáklányok sűrögnek és forognak a Cukor-utcai általános iskola előtt. Az ég kéken mosolyog és langyos tavaszi fuvallat cirogatja meg a boldog fiatalok pirosuló arcát. A fiúk és lányok mellett büszkearcú anyák és apák, a kerület dolgozói. Tekintetük csillogásából kiragyo az ünnep jelentősége. Ezek a büszke arcok, ezek a boldog tekintetek, ezek az öntudatos emberek a népi demokrácia újabb diadaláról beszélnek. A kerület általános iskoláinak hatvan VII. és VIII. osztályos növendéke részesül tanulmányi segélyben.

Az iskola tornaterme ünnepi díszben. A falakon zászlók színesednek, vörös drapériák hullnak alá. Az emelvény fölött nagy betűk hirdetik: *»Éljen Rákosi pájtds, az ifjúság nagy barátja!»* Ízléses feliratok árulják el a mai ifjúság eszméit: *»Előre, a tudomány várának bevételeért!»* *»Az öt éves terv a mi jövőnket teszi szebbé és boldogabbá!»*

A terem gyorsan megtelik. Öt általános iskola növendékei, tanárai és a növendékek szülői foglalják el a helyeket.

A Köztársasági induló csendül fel. A IV. kerületi leány-örsvezető-gárda énekkara adja elő. Egy kislány a karmester.

Forgács Ferencné igazgató megnyitja után Fái Péter, a Pedagógus Szakszervezet kiküldöttje mutatott rá arra, hogy míg a régi középiskolában mindössze 5-1 százalék volt a dolgozók gyermekeinek a száma, a népi demokrácia iskolapolitikája gyökeresen szakított ezzel a multtal is. Az általános iskola megteremtésével megszüntette az osztálytagozódást, a népi kollégiumok és tanulótthonok szervezésével módot adott a vidéki dolgozók gyermekeinek kiművelésére, az iskolák államosításával elhárította azokat az akadályokat, amelyek a fejlődést gátolták, a *»Dolgozók az iskoláért»* mozgalom segítségével több, mint kétezeröt száz iskolát hozott rendbe, és végül a tanulmányi segélyezés rendszerével biztosítani kívánja most a dolgozók gyermekeinek továbbtanulását.

Rövid műsor után hatvan boldog gyermek lépett ezután egyenként az emelvényre és — a jelenlévők lelkes tapsa és éljenzése közepette — öntudatos büszkeséggel vették át a tanulmányi segélyt.

Éljen Rákosi!

A kitüntetett tanulók nevében Kőnczei Anna, a Cukor-utcai gyakorló általános iskola VIII. osztályos növendéke mondott köszönetet. *»Mindegyikőtök arca piros az örömtől, kedves diákok! És hirtelen összeszorul a szívem, mert*

a régi diákokra gondolok, akiket a mult bűnös politikája megfosztott a továbbtanulás lehetőségétől. Mennyire más a mi helyzetünk! Hála a Magyar Dolgozók Pártjának, amely ezen változtatott. Megindította azt a mozgalmat, amelynek célja, hogy elsősorban mi, munkásgyermekek tanulhassunk a középiskolákban, a főiskolákban és az egyetemeken. Mindnyáján emlékszünk még Rákosi Mátyás szavaira: *Ki kell építeni az új értelmiséget. Legalább 8—10 ezer mérnököt kell a munkásosztály és a dolgozó parasztság soraiból kinevelni. 10—12 ezer új tanárra lesz szükség, akiket elsősorban ugyancsak a dolgozó nép gyermekeiből kívánunk kinevelni.*

Az ifjúság szóknak itt megszákította a lelkes taps. A diákok felugráltak helyükről és hosszú percekig tartott az ütemes biztatás: *»Éljen Rákosi!»*

A megjelent szülők nevében Petrovics Károlyné mondott köszönetet.

Mit mondanak a jutalmazottak:

— Mit érzel? — kérdeztem az értelmesarcú Kőnczei Annát, az ifjúság szóknak. Szabatosan így válaszol:

— Elsősorban örömet. A vágyam az, hogy orvos lehessenek. Ezért hálával gondolok arra a pártra, amely segíti vágyam teljesülését.

— Építésmérnök szeretnék lenni! — feleli Makai Imre, a Reáltanoda-utcai általános iskola VIII/b osztályának jelesrendű tanulója. Közli azt is, hogy nagyon boldog és büszke. Sokat olvas, legkedvesebb költője: József Attila.

Andráskó Emiliának válligérő, csillogó haja van. Mosolyogva mondja:

— Nagy hálával tartozom az ifjúság szeretett vezérének, Rákosi pájtdsnak. Megfogadom, hogy jótanulással harcos tagja leszek a népi demokráciának.

Hollósi Tibor VII. osztályú tanuló is boldog. Kicsit szégyenkezve mondja:

— Eddig csak közepes tanuló voltam, de most úgy érzem, hogy sokkal jobban kell dolgoznom.

Petrovics Edit, VIII. osztályú tanuló is örül. — Doktornő szeretnék lenni! — mondja. — Úgy érzem, ezen a pályán dolgozhatom majd legjobban a népért.

A terem lassan kiürül. A kitüntetett diákok szinte lázasan tárgyalják a nagy eseményt. Boldog anyai kezek őrzik a borítékban rejtőzködő tanulmányi segélyt.

Sz. F. T.

A párisi békekongresszusról:

A MÁRTÍR ZÓJA ANYJA BESZÉL ...

— A szovjet anyák millióinak nevében beszélek, azoknak a millióknak nevében, akik annyit áldoztak országuk felszabadításáért — kezdte beszédét Ljubova Kozmodemjanszkája. — Elvesztettem ebben a háborúban leányomat és fiamat.

Lányom kivégzése előtt így kiáltott a fasiszta katonák felé: *»Kivégezhettek, de sokszázmillió ember megbosszulja halálomat. Miénk lesz a győzelem!»* És Zoja Sztálin nevével ajkán halt meg.

— Alexander fiam — folytatta a szónok — 16 éves korában esett el a königsbergi csatában.

Hatalmas az én veszteségem, de nem vagyok egyedül. Sokan vagyunk anyák, akik feláldozták fiaikat hazájuk és az emberiség szabadságáért. A szovjet emberek fasisztaellenes hőstettei örök dicsfénnel övezik a Szovjetuniót. Most országunk a békés munkának szenteli erőit. Szilárd, igazságos békét akar.

— Kérem:

Lehetséges-e, hogy gyermekeink hiába ontották vérüket? Lehetséges-e, hogy a drága áron megszerzett békét az imperialisták megzavarhatják? Nem! Nem engedjük! Azért gyűltünk itt

össze a világ minden sarkából, hogy keményen figyelmeztessük az imperialistákat: számunk sokmillió. Semmiféle erő nem állhat ellen a mi erőinknek, a béke erőinek.

Apák! Anyák! Neveljétek gyermekeitekből szabadságszerető embereket, a béke kemény harcosait. Akkor majd meg tudják védeni szabadságukat és munkájukat.

A békéért folyó csatát megnyerjük. Nincs olyan erő, amely meg tudná törni a népek erejét, amellyel gyermekeik jövőjéért küzdenek.

MUZSIKÁLÓ GYERMEKEK

A napokban beállít hozzám egy barátom, aki az egyik üzemi énekkar tagja. Ezt az énekkart én vezetem. Valami kis iskolai dologban kéri segítségemet. Utána beszélgetünk.

Megtudom többek között, hogy igen népes családja, három fia és két kislánya van. Persze, rögtön megkérdezem, tanulnak-e a gyermekek valami zenét. Azt mondja, az iskolai énekórán tanultakon kívül bizony mást nem, mert bár szerette volna, hogy a nagyobbak elkezdjék a zenetanulást, de amikor az 50–60 forintos tandíjakról hallott, rögtön látta, hogy az ő anyagi helyzetében erről szó sem lehet. Összenézek munkatársammal, s megkérdezem barátomat, hogy hallott-e már az iskolában levő fővárosi zenetanfolyamokról? Azt mondja, ő nemigen válogatta, neki egyik tanfolyam olyan, mint a másik, nem gondolt arra, hogy közöttük különbség is lehet.

— Hát idefigyelj! — mondom, s kezembe veszem a fővárosi zenetanfolyamok tandíjszabályzatát. — Mennyi a te havi fizetésed?

— 640 forint.

— Hát 640 forint után valóban havi 32 forintot kellene fizetni. Igen ám, de a népi demokrácia gondol arra, hogy a tehetséges gyermekeknek kedvezményt juttasson. Arra is gondol, hogy a sokgyermekes családok gyermekei még további kedvezményt is kapjanak. Végülis így fest ez a 32 forint. Azt mondod, hogy öt iskolásgyermekek van, ezért öt fokozattal alacsonyabb tétel kell fizetned. Ez az alacsonyabb díj mindössze 6-80 forint. Amennyiben kislányod jelesrendű, akkor még ennek is csak a felét, 3-40-et, ha pedig kitűnőrendű tanuló lesz, akkor mindössze kettő forintot kell havonta fizetned egy gyermeked rendszeres, komoly zeneoktatásáért.

Barátom nem akar hinni a fülének, s érdeklődni kezd a tanítás módja és egyéb körülményei iránt. Látom, gyanakszik, s mivel most már mindenképpen szeretném meggyőzni, elhatározom, hogy megmutatom neki valamelyik zenetanfolyamunkat. A megbeszélte időben az egyik iskola előtt találkozunk s bemegyünk.

Tíz-tizenkét apróságot találunk a teremben, akik különböző szerkezetekkel, fémháromszögekkel, furulyákkal, cintányérokkal és egyéb hasonló gyermekhangszerekkel nagy zenebonát csapva, készülnek a foglalkozásra. A tanárno vezetésével ebből a kócos hangzavarból pillanatok alatt jörfésült kis zenei produkció válik, minden kis lármás szerszám megtalálja a helyét, a maga idejét, s a kicsinyek arca csak úgy ragyog a boldogságtól, a közös muzsikálás örömeitől.

Barátom arcán vegyes érzelmek tükröződnek, keresi a zongoránál ülő, izmadva számoló művészpalántákat, mert ilyen zenetanulást él az emlékezetében. Gyorsan megmagyarázom neki,

hogy ma már ezt is másképpen csináljuk. Nem avval kezdjük a zenetanulást, hogy megutáltatjuk a hangszert s a gyakorlást a gyermekekkel, hanem elsősorban megismertetjük velük a muzsikálás örömeit, hogy felébredjen a vágyuk minél többet tanulni, hogy ezt az örömet fokozhassák és másoknak is átadhassák.

Ez az előképzőben történik. Itt az is kiderül, vajjon tehetséges-e a gyermek vagy sem. Természetesen csak a tehetséges gyermeknek érdemes továbbtanulnia, a szülőknek is megmagyarázzuk, hogy nincs értelme annak az avult polgári gondolkodásnak, amely szerint nem is lehet férjhez egy kislány, míg a »Patak csevegése« vagy a »Szűz imádját« a megjelent vendégsereg előtt el nem zongorázta. Ezzel legtöbbször ki is merül a tudománya. A szülők általában meg is értik s legtöbbször komolyan hozzálátnak, hogy kiderítsék, milyen tehetség vagy képesség lakozik gyermekükben, amelyet érdemes külön is fejleszteni, s nem szorítják őket pusztán szokásból zenetanulásra.

Barátom azért csak kíváncsi a »rendes« zeneórára is. Itt megint sok minden kiderül. Igen sok kótát kapnak kölcsön a tanulók. Hegedülni a legtöbb növendék kölcsönhegedűn tanul.

Az egyik kislánál barátomnak ismét felébred a gyanúja, mert az bizony nagyon szerényen van öltözve. Gyorsan megkérdi tőle:

— Mondd, kisfiam, van otthon zongorádok?

A kislánya bizony csodálkozik, s gyorsan megmondja, hogy nincsen.

— Hát akkor hol gyakorolsz? — kérdi ismét barátom.

— Itt az iskolában! — feleli a fiú.

Ismét elmondom, hogy a zenetanfolyami növendékek nagyrészeinek nincsen saját hangszere, s iskolai hangszereken gyakorolnak. Van tanfolyam, ahol a gyakorlásra több külön hangszer áll a gyerekek rendelkezésére. Semmi akadályja sincsen tehát, hogy a valóban tehetséges gyermek zenét tanuljon, bármilyen nehéz anyagi körülmények között éljen is családja.

Emberem elbűsűzik. Néhány nap múlva ismét megjelenik, s kér, hogy egyik kislányát és kislányát vegyűk fel valamelyik tanfolyamra. Pár szó megint esik, elmondja, hogy ő maga is mennyire másképpen látja a zenetanulást kérdését, s örül, hogy gyermekei tanulhatnak. Azt is elmondja, hogy munkatársainak is elmesélte tapasztalatait. Sokat beszélgettek, rájöttek arra, milyen másképpen lesz, ha a zenetanfolyamok mai munkás- és parasztfiúsága fel nő. Bizony, nagy hasznát fogják látni majd az üzemi énekek és zenekarok, más füllel és más érdeklődéssel fognak beülni egy-egy nagy művész hangversenyére, megismerve a muzsika tiszta örömeit. Meglátták, hogy gyermekeik élete nemcsak jobb, de szebb is lesz.

A zenetanulás vonalán is valósággá vált, hogy Magyarország a dolgozók állama. Nem kallódhat el többé tehetséges gyermek csak azért, mert munkás-gyermek, vagy mert nincsen otthon zongorája, hegedűje. Többé nem a lélektelen gyakorlásra, leckemagolásra vetjük a fősúlyt, hanem a zeneművészet nagyjainak megbecsülésére, az együttes, közös zenélés értékeinek felismerésére, egyáltalán: a tiszta művészet megszerettetésére.

PÉTER JÓZSEF

Kossuth-díjasok az iskolában

Kedves Szülők Lapja!

Mint az I., Kosciuszko Tádé-u. 3. számú általános leányiskola Szülői Munkaközösségének alelnöke, valósággal kötelességemnek érzem, hogy beszámoljak az iskola munkájának egyik egészen rendkívüli tényéről.

Kossuth-díjasok eredeti műveiből állítottak ki három teremben. Az izléssesen díszített helyiségek a nevelő szellemen kívül, valósággal sugározták a Kossuth-díjasok iránti szeretetet.

Az első teremben az írók, zeneszerzők, pedagógusok könyvei, kótái és cikkei, továbbá a munkásokról és tudósokról írt lapközlemények szerepeltek. A két belső teremben festők és szobrászok eredeti művei gyönyörködtették a szemet. Derkovits Gyula 3, Szőnyi István 4, Egri József 1, Bernáth Aurél 1, Kmetty János 3, Ferenczi Noémi 3, Koszta József 1 képpel; Ferenczi Béni 3, Vedres Márk 3, Bokros Biermann 1, Beck András 1 szoborral szerepelt.

A kiállítást többször is megnéztem. Soha nem felejttem el azt az áhítatot, amellyel kis és nagy diákok hallgatták a kiállítást rendező Barabás Klára tanárnő magyarázatait.

Megkérdeztem Castiglione László igazgatót a kiállítás sikerét illetően. Meglepő, amiket mondott. Az egyhétig tartó kiállítást 11 budai iskola közel 1500 tanulója nézte meg. A szakemberek és a kísérő pedagógusok száma 141 volt. A napi sajtón kívül a rádió is megemlékezett a kiállításról. Amit magam láttam és tapasztaltam, az olyan figyelemre-méltó, hogy e sorokon keresztül hívom fel a példa követésére a több iskolát.

Martos Andorné
I., Derék-u. 18

AZ ÉDESANYA A SZOVJETUNIÓBAN

A második világháború idején gyakran olvashattuk az újságokban és hallhattuk a rádióban is, hogy a Szovjetunióban nincs családi élet: a szovjet asszonynak csak annyi köze van gyermekéhez, hogy megszüli, a felnevelés gondja az államé, másszóval: nincs ott semmi anyai, sem gyermeki szeretet. Efféle ma is süttognak nálunk.

Lássuk, igaz-e ez. Nézzük meg, mire tanítják a szovjet iskolásgyermekeket elemista tankönyveikben; tanítják-e őket arra, hogy az anyát valamelyest szeretni is kell. Adataimat a Rodnaja Recs című elemista tankönyvekből veszem, közlöm azt is, melyik osztályos könyv melyik lapjáról való az olvasmány.

I. osztályos könyv 13. lap: Egy kislány eltévedt a tömegben és elszakadt anyjától. Sírva kiabál utána s ekkor valaki megszólítja őt: »Talán megismerjük őt, mondd meg azért, milyen a te anyád?« »Milyen? Hát nem tudjátok? Ő a legjobb a világon!« Ugyanazon a lapon egy kis vers: Egy anya viharos estén ringatja fiacskáját és csendesen énekel: »Oh csendesedj el, vihar, ne zúgjatok, ják, az én kicsikém alszik édesen a bölcsőben.« — **14. lap** ismét egy vers: Ki szeret titeket, gyermekek a legjobban, ki becéz, ki gondoskodik rólatok, az éjeket is átvirasztva? A drága anyánk! Ki ringatja bölcsőtöket, ki szórakoztat titeket dallal, mesével, játékkal? Az aranyos anyánk! Ha lusták, engedetlenek, rosszalkodók vagytok, ki hullatja könnyeit? *Mindezt csak ő, az édesanya!*

II. osztályos könyv 140. lap egy szamojéd mese orosz fordításban: Egy anyának három fia volt. Ezek semmit sem segítettek anyjuknak, sőt piszkos ruhájukat is vele tisztították. Ha az asszony a folyóra ment halászni, nemcsak hogy nem mentek el vele, hanem még azt is elnézték, hogyan cipeli hazafelé anyjuk egyedül a nehéz halászsákmányt. Egyszer az anya nagyon beteg lett s vizet kért gyermekeitől. Az egyik azt mondta, hogy már levetkőzött, a másik, hogy nem találja a sapkáját, a harmadik nem is felelt s mind a hárman kiszaladtak a kunyhóból játszani. Az egyik fiú később megéhezett és bement a kunyhóba. Ekkor látta meg, hogyan változik át anyjuk kakukmadárrá. Rémülten szaladt ki testvéreihez: »Nézzétek, anyánk kakukká változott, ott repül is már elfele!« A fiúk most már szaladtak anyjuk után, hozták neki a vizet, de az anyjuk ezt felelte: »Már késő, nem jövök többé vissza!« A fiúk csak futottak anyjuk után és összevérezték a földet kisebesedő lábukkal. Azóta nem rak fészket a kakuk, azóta nem neveli fel maga a kicsinyeit s azóta vérszínű a moha a tundrákon.

III. osztályos könyv 54. lap: Egy dolgozó asszony idősebb fia háborúba megy a fasiszták ellen s lelkére köti öccsének, hogy minden nap korán felkel, vizet hoz a kútról, elszalad a boltba, fát hasogat és megfőzi a teát anyjának, hogy mire megjön a gyárból, készen legyen az is. A fiú nem

megy el addig a társaival játszani, fürödni, míg mindent el nem végzett s boldogan várja haza minden este anyját. — **66. lap:** Megjött a hír a faluba, hogy az édesapa elesett a háborúban. Az asszony eltitkolja fia előtt a hírt, hogy meg ne zavarja a tanulásban. A fiú is megtudta a hírt társaitól s ő sem mondja el anyjának, hogy nehéz gyári munkájában meg ne zavarja. Minden nap úgy beszélgetnek az apáról, mintha most is élne, emlegetik kedves szokásait, nagy szeretetét családjá iránt s csak éjjelenként zokog mindkettő, csendesen, hogy a másik meg ne hallja. A szerző felsóhajt: »De szeretném az ő lelki erejüket!« — **71. lap:** Egy kisfiú télen az iskolában marad, mert messzire lakik. Egyszer a tanítónő friss, párolgó kenyeret tesz az asztalra s ekkor a gyermeket elfogja a vágy, hogy a kenyérből kóstolót vigyen az anyjának. Hóvihar tör ki, de a fiú csak útnak indul, hiába akarja a tanítónő visszatartani. A tanítónőt azonban bántja a dolog s utána megy a fiúnak egy fiatal emberrel. Megérkeznek a gyermek házába, de a fiú nem volt még otthon. Többen keresésére indulnak és végre megtalálják egy szalmakazalban, önkivületi állapotban. Hazaviszik, magához térítik a gyermeket, mikor meglátja anyját, mosolyogva mondja: *Anyuskám, hoztam neked friss kenyerket!*

Nem folytatom. Csak azt szeretném még megkérdezni az olvasóktól: Látták-e, hogy a szovjet katonák hogyan simogatták az öreg asszonyokat, mihelyt anyjuk volna? Látták-e, hogy a szovjet katonák hogyan becézték, csókolgatták a kis magyar gyermekeket? Most aztán döntse el maga az olvasó: Nevelnek-e családi szeretetre a Szovjetunióban?

J. J.

Szülők, kérdezzétek magatoktól!

1. Érz-e a gyermekem, hogy biztos, erős támasza vagyok?
2. Érz-e a gyermekem, hogy jóbarátja vagyok?
3. Érz-e a gyermekem, hogy akkor is szeretem, ha büntetem?
4. Tudja-e a gyermekem, hogy bármennyi munka szakad is reám, szakítok magamnak időt arra, hogy vele lehessenek?
5. Tudja-e a gyermekem, ha nem vagyok vele, érte és családomért dolgozom?
6. Tudja-e a gyermekem, ha nem vagyok vele, munkámmal országunkat építem, hogy munkámmal a szociális társadalom kialakításáért dolgozom?
7. Láthat-e gyermekem tőlem jó példaadást?
8. Lát-e meghitt viszonyt a szülők között?
9. Lát-e otthon is munkáséletet?
10. Megfogadom-e azokat a tanácsokat, amelyeket az iskola tár elém?
11. Nevelem-e és fejlesztem-e magamban és gyermekemben az új szociális embert?

J. K. H.

Szülőtársam, sportol-e a gyermeked?

A május elsején országsszerte meginduló »Munkára, Harcra Kész«-sportmozgalom máris hatalmas tömegeket mozgatót meg hazánkban. Vessük fel itt, a Szülők Lapjának hasábjain a kérdést, hogy van-e nevelői jelentősége az MHK mozgalomnak?

Magát a mozgalmat nem szükséges ismertetnünk, hiszen a legeldugottabb tanyától a fővárosig ma mindenki erről beszél, erre készül. A réteken, a városi tereken és sportpályákon olyan emberek jelennek meg, akik eddig nem sportoltak. Futnak, ugranak, labdázna: *készülnek a nagy próbatételre*. Ha az utcán rohanó barátunkat akarjuk szóra bírni, udvariasan kitér:

— *Bocsáss meg, de sietek, éppen most gyalogolok időre, készülök az MHK-verseny állóképességi kísérletére!* —

A kissé már hizásnak induló apa magára zárja a szobaajtót és nagy becsvágygal veti magát a »szugorbukfenc« megtanulására, mert ezt választotta az ügyességi gyakorlatok közül. A »legszebb férfikorban« levő nők viszont titkos *kerékpáredzéseket tartanak*. Úgy látják, hogy ez a sportág a legalkalmasabb a nőktől megkövetelt állóképességi szint elérésére. A gyermekek bosszankodva keresik ugrálókötelleiket, azok nyomtalanul eltűntek. A rejtély nyitja az, hogy amíg a nebuló az iskolában ügyködik: *a mama ugrálókötélén gyakorolja az előírt gyakorlatokat*.

Az elhízott emberek karcsúkká válnak, a nádszáltérmetűek megizmosodnak: *a jótekonyságú testmozgás meghozta étvágyukat*.

Felvetődhet az a kérdés is, vajjon ez a nagy nekibuzdulás divat-e csupán vagy testi-lelki szükséglet? Érzésem szerint nem: divathóbort és nemcsak a testi erőállapot feljavítását szolgáló jelenség. A széles dolgozó tömegek egyre fokozódó sportolási vágya: *magán viseli a kultúr-szükséglet igénylésének jeleit*. A sportolás lehetőségének megteremtése népi demokráciánk újabb adománya és a megnyilvánuló nagy érdeklődés ékesen bizonyítja, hogy a dolgozó nép helyesen ismerte fél kormányzatunk útmutatását. A tömegek belekapcsolódása pedig azt igazolja, hogy *legszeleesebb dolgozórétegeink is elérkeztek a haladáshoz arra a fókára, amelyen meglatathatják a sport kulturális jelentőségét*.

Sport a felszabadulás előtt is volt nálunk, de kik számára? A multban csak a társadalom egy szűk rétege sportolt: divatból, szórakozásból. Ma százezrek edzik testüket, hogy a sporton keresztül *jobban végezhesék munkájukat, óvhasák egészségüket, testben-lelekben frissülve lépést tarthassanak a fejlődés többi területével*. Ma már a dolgozók is tudják, hogy a sport kitartóvá, küzdőképessé edzi művelőit, és képessé teszi őket szabadságuk és vívmányaik sikeres megvédésére.

A »Munkára, Harcra Kész«-sportmozgalom a helyenként még vajdó ifjúsági mozgalmaknak is friss lendületet adott. Az MHK ma az iskolai élet egyik pezsgő góca, a »tanulj jobban«-verseny egyik száma, az ifjúságban túlfűtött mozgásvágy levezetője, a fegyelem megszilárdítója és mindezen túl: *egy újabb terület az ifjúsági önkormányzat kiépítésére!*

Messzebbmenően a mozgalom jelentősége abban is megmutatkozik, hogy a tanítvány és a nevelő egymáshoz való viszonya még *közvetlenebbé* válik, s a készülődés lázában feloldódik a még itt-ott jelentkező merevség, bizalmatlanság: *az együttműködés ledönti a helyenként még közéjük emelkedő válaszfalat*.

Az MHK-sportmozgalom határozott irányba tereli az ifjúsági szervezetek sportmunkáját. A próbázásra készülőds kollektív munkája a résztvevőket tervszerűsége neveli, képessé teszi őket konkrét feladatok eredményes megoldására. Ezen a mozgalmon keresztül az ifjúság szelleme harcossá válik, küzdeni tudása, kitartása, bátorsága,

fegyelmzettisége, segítőkészsége megnövekedik, megacélosodik és ez az új típusú ember nem retten vissza az akadályok előtt: *teljes emberként áll helyt azok leküzdésében!* Kész lesz arra, hogy sokat szenvedett népünk békéjét, szabadságát megvédje és építse országunkat.

Ez a mozgalom egyben hatalmas segítőtámasza az iskolai testnevelésnek is, mert a testi készség fejlesztésén túl elsősorban nevelői hatása fog kidomborodni, és itt kapcsolódik bele a tanító a »Nevelj jobban« mozgalomba. Az MHK-n keresztül az ifjúság megismeri a munka ízét, *megtanulja azt becsülni, a munkát végzőt tisztelni, és felismeri a jó munka építő értékét*.

Az MHK-sportmozgalom nem a véletlen szülötte. Rég óhajtott vágy, amely a dolgozók életigényéből fakad. Alapja egy jobb, egy szebb, egy emberibb ember kialakító-jának. Az MHK-sportmozgalom megszervezésének és elindításának ötlete lent, a multban elnyomott dolgozó rétegek körében fogant, az eszmét a szocializmus felé menetelő népi demokráciánk érlette teljessé, s a magyar dolgozó nép kívánsága fejlesztette valósággá.

Az ifjúság a mi szemünk fénye. Azt akarjuk, hogy ez az ifjúság legyen testében erős, szellemében öntudatos, és »Munkára, Harcra Kész«-en építse szocialista hazánkat!

BARTOS GÉZA

AZ ISKOLAI KERTEKRŐL

Az iskolák mellett, ahol erre lehetőség van, a tanulók játszótérületének érintetlenül hagyásával mindenütt létesítsünk iskolai kertet. A kertben fákat, bokrokat ültetünk és pázsitos területet képezünk ki.

A zöld pázsit létesítése a következőképpen történik: a kijelölt területet trágyával hintsük be és ássuk fel úgy, hogy a trágya a föld alá kerüljön. Az ásás után egyenletesen gereblyezzük fel, majd tapossuk le a földet. A letaposáson azt értjük, hogy a területet teljes egészében, talpunk sűrűn egymásmellé való helyezésével végigjárjuk úgy, hogy ebből a terület legkisebb része se maradjon ki. Ezután tűnik ki, hogy a terület egyenletesen sík-e, nincs-e rajta mélyedés, gödör. Ha azt látjuk, hogy ez nem következett be, akkor újból felgereblyezzük a földet, arra törekedve, hogy teljesen sík legyen. Az újra letaposott területet sűrűn telehintjük fűmaggal, amit a gereblyével a földbe verünk. A beverés úgy történik, hogy a simára taposott és fűmaggal telehintett földet a gereblyével sűrűn ütögetjük, ezáltal a magvak a földdel összekeverednek. Végül a bevert magot ismét letaposuk, hogy a mag a földhöz jól odatapadjon. A letaposást célszerű két négyszögletes fatallal végezni, amit a lábunkra erősítünk, vagy két zsinór segítségével a talpunk alatt tartunk. A talp elérte körülbelül 20×30 cm lehet.

Az elvetett fűmag az időjárástól függően 4–6 nap alatt kicsirázik és kibújik a földből. A pázsit akkor szép, ha gondozzák. Legfontosabb feladat a naponkénti bőséges öntözés. Ha a pázsit megerősödött, le kell nyírni vagy kaszálni. A gyepágy széleit vágjuk egyenesre.

Az elültetett fákat, bokrokat hetenként egyszer bőségesen meg kell öntözni. Az öntözés úgy történik, hogy a fa töve körül kerített tányérba 3–4 kanna vizet öntünk. A fa koronáján jelentkező hernyókat gondosan szedjük le.

Célszerű, ha az iskolai kertek gondozását az üttörő őrök feladatává tesszük. Bizonyos, hogy a pajtások egymással versengve és szeretettel végzik ezt a munkájukat és a növényeket megvédik mindenféle kártevőtől.

A szocializmus győzelme

a boldog gyermekek országát építi hazánkban!

Milyen pályát válasszunk?

A pályaválasztás nehéz kérdésében szeretnénk a szülőknek gyakorlati útbaigazítást nyújtani, amikor közöljük a Fővárosi Lélektani Intézet és Pályaválasztási Tanácsadó által összeállított pályák jegyzékét. Azokat a pályákat soroljuk fel itt, amelyeknek munkaerőre lesz szükségük az ötéves terv folyamán, de amelyeket sem a szülők, sem a gyermekek nem ismernek eléggé, egyszerűen azért, mert ezek nem annyira szem előtt levő vagy újabban kialakult foglalkozások. Az összeállítás a Tervhivatal irányításával történt, az ötéves tervvel kapcsolatos munkaerőszükséglet alapján.

»Szükségünk lesz több, mint szazezer új gazdasági, állami és kulturális szakemberre.«

Az ipar terén elsősorban a **fémiparnak** van szüksége szakemberekre. És pedig: mintakészítőre, finom technikai műszerészre, kazánkovácsra, épületlakatosra, általános gyengeáramú műszerészre, rézművesre, vasöntőre, acélöntőre, vas- és fémmarószakra, géplakatosra, fűrészsra, köszőrésre, ezenkívül gépészmérnökre, kohómérnökre, elektromérnökre.

A **textiliparban** a következő szakemberekre: pamut- és gypjűszövőre, pamutfonóra, kikészítőre, festőre, konfekciós szakmunkásra, textilmérnökre és vegyész-mérnökre.

Menjenek gyermekeink optikusnak, fizikusnak, építésznek, kultúrmérnöknek, bányamérnöknek, bányaiparra, faiparra, erdésznek, erdőmérnöknek.

A **mezőgazdaságban** szükségünk van az állatokat, növényeket és a földet jól ismerő agronómusra, agrokémikusra (mezőgazdasági vegyészre), biológusra (állat- vagy növényélettannal foglalkozó szakemberre), konzervszakemberre, bakteriológusra, állatorvosra is.

Aki katonai pályához érez kedvet, tanulással megszerezheti a tiszti sarzsit is. Nagyon sok tanár és tanító kell, azonkívül statisztikus, szociológus, jegyző, orvos, gyárgondozó, közigazdász, szövetkezeti szakember.

Tanulóotthonok és kollégiumok Budapesten és környékén.

Ígéretünkhöz hiven ismertetjük olvasóinkkal a **bentlakásos** intézeteket: tanulóotthonokat és kollégiumokat. Az ország minden vármegyéjében szép számmal működnek már ilyen otthonok, úgy, hogy valamennyit fel sem sorolhatjuk. Ezért egyelőre csak a Budapesten és Pest megyében vagy Budapestről könnyen elérhető helyen működő otthonokat soroljuk fel.

Általános iskolai tanulóotthonok:

(összesen 128 van az országban!)

Budapest, Miasszonyunk-útja 21.
Budapest, Istenhegyi-út 32.
Budapest, Próféta-utca 1.
Budapest, Kiscelli-út.
Kecskemét, Állami általános iskolai tanulóotthon.
Kiskunhalas, Apponyi-tér.
Lajosmizse, Állami általános iskola.
Szentendre, Állami általános iskola.
Tura, Állami általános iskola.
Újpest, Baross Gábor-utca 73.
Rákospalota, Dózsa György-út 97.
Vác, Honvéd-utca 15/a.

Állami középiskolai tanulóotthonok:

(összesen 148 van az országban!)

Budapest, II., Keleti Károly-utca 37.
« IV., Veres Pálné-utca 36. (gimnázium)
« XI., Szent Imre herceg-útja 5–7.
« Erzsébet Nőiskola, Ajtői Dürer-sor 37.
« Madách Imre-kollégium, XIII., Lehel-utca 68.
« Állami tanulóotthon, Csalogány-utca 43.
« Állami tanulóotthon, IX., Vendel-utca 1.
« Tanítóképző, XII., Kiss J. altábornagy-u. 40.

Budapest, Tanulóotthon, XIII., Huba-utca 7.

« Állami óvónőképző, III., Szentlélek-tér 10.

« Állami óvónőképző, VII., Rózsák-tere 7.

Cinkota, Tanítóképző, Bajcsy-Zsilinszky-tér 7.

Kecskemét, Állami tanítóképző, Jókai-utca 8.

« Károly Gáspár gimn., tan. otthon, Kálvin-tér 7.

« Faragó-árvaház, Széchenyi-város 44.

« Állami mezőgazdasági tanulóotthon.

Vác, Állami mezőgazdasági középiskola.

Aszód, Állami Petőfi-gimnázium, Petőfi-utca 8.

A pályaválasztásra, kollégiumi elhelyezésre vonatkozó kérdésekkel a szülők és gyermekek a következő címekre fordulhatnak:

Diákjóléti és Kollégiumi Hivatal, Budapest, Fő-utca 1.

Pályaválasztási Tanácsadó, Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 8.

Kultuszminisztérium, V. főosztály, Budapest, V., Hold-utca 16.

MAKARENKO:

Kit tisztelnek a fiatalok?

Régen tudtam, hogy a fiatalok nem osztják azt a bölcselkedést, mintha a gyermek csak azt tudná szeretni és becsülni, aki gyöngédséggel, becézetéssel közeledik hozzá. Régi meggyőződése, hogy a gyermekek — már legalább az én telepéseim — egészen mástípusú embereket tisztelnek meg vonzalmukkal és nagyrabecsülésükkel. Hogy mi vonzza leginkább a gyermekeket? Az, amit mi kitűnő szakképzettségnek, biztos és pontos ismereteknek, ügyességnek, ezermesterségnek, szűkszavúságnak, egyszerűségnek és állandó munkakész-ségnek szoktunk nevezni.

Lehetünk irántuk teljesen közönyösek (modorban), a végletekig követelők, elnézhetünk fölöttük, amikor ott nyüzsögnek körülöttünk, sőt egyáltalán nem kell törődnünk rokonszenvük megnyilvánulásaival, s ők mégis mellettünk lesznek és sohasem hagynak cserben, ha — ha a munkánk tökéletes, ha tudásunk, ügyességünk kétségen felül áll. Mindegy, miben nyilvánulnak ezek a jó tulajdonságok és képességek, mindegy: akár asztalos, gazdász, kovács vagy gépész az ember.

És ellenkezőleg: akármilyen gyöngéd, kellemesen társalgó, jószágos és szívélyes velük az ember, akármilyen kedves tud lenni a magánéletben, a pihenés idején, ha lépten-nyomon meglátszik, hogy nem értünk a dolgunkhoz, ha minden munkánk eredménytelen vagy selejtes, akkor csak megvetést arat náluk az ember, olykor leereszkedő, gúnyos lekicsinylést, máskor dühös és megsemmisítő, kaján ellenségeskedést.

HÍREK

★

Szerkesztőváltás. Lapunk felelős szerkesztője, Hanvai Károly ügyosztályvezető-helyettes, tanulmányi felügyelő sokirányú elfoglaltsága miatt kivált szerkesztőségünkől. A polgármester rendelkezésére a felelős szerkesztői munkakört Surányi Imre tanulmányi felügyelő vette át.

Radirozd ki a fekete pontot!...

Egy édesanya írja: »Kisfiam a Szent László-téri iskola első osztályába jár. Néhány nappal ezelőtt »tisztasági őr« lett, karszalaggal jött haza az iskolából. Neki kell ellenőriznie, hogy a padsorában ülő gyermekek tisztára mosakodva, tiszta cipővel jöttek-e az iskolába. Tisztaságára nagyon büszke és reggelenként nem tudom elég gyorsan elkészíteni, annyira siet az iskolába. De tegnap komoly arccal jött haza. Megkérdeztem, mi történt, mire így mesélte: Tudod, anyukám, a tanítónéni azt mondta, hogy amelyik gyermeknek tiszta a ruhája, keze, arca, annak piros pontot írok be, aki pedig piszkos, annak fekete pontot. Hiszen verseny van, mindent pontozunk. És ma reggel a Gyuszi anyukája meglátta, hogy a Gyuszinak két fekete pontja van és azt mondta nekem: »Radirozd ki gyorsan azt a fekete pontot!« Hát hogyan radirozhatom ki, mikor Gyuszinak piszkos volt a keze, meg a cipője?

Azt hiszem, — folytatja levelében Sz. K.-né — a kisfiamnak igaza van. Ő komolyan veszi a rábízott feladatot. Miért tanítják a szülők gyermekeiket arra, hogy hazudjanak, hamisítsanak?»

Sz. K.-né levelével teljesen egyetértünk. Bizony, sok szülő nem érti meg, hogy a gyermekek iskolai élete épp olyan valóságos, komoly élet, mint a felnőtteké. A gyermekek munkahelye az iskola, munka-

versenyük a tanulási és viselkedési verseny. Hogyan vehetik komolyan, ha azt látják, hogy apjuk, anyjuk semmibe veszi, hogy az eredményeket (amiket viselkedésükkel, tudásukkal értek el), könnyűszerrel meghamisítják, s általában a valóságot, az igazságot nem veszik figyelembe csak azért, hogy gyermeküknek jobb pontot szerezzenek? Attika, a kis »tisztasági őr« csodálkozott pajtása mamáján: hogyan is lehetne a valóságnak megfelelő fekete pont helyett pirosat beírni? Ugyanigy csodálkozott biztosan a kis Gyuszi is, akinek érdekét mamája olyan körömszakadtáig védelmezte. Most látták talán először, hogy lehet »nem«-igent is mondani, hogy lehet becsapni, adatokat meghamisítani, — és általában: hogy lehet a helyett, hogy jobb munkával, nagyobb pontossággal igyekeznénk jó eredményt elérni, azt a rossz pont kitörülésével (tehát hamis úton) is meg lehet szerezni. Az így nevelt gyermekekből lesznek azok a felnőttek, akik csak a saját hasznukat nézik, nem törődve a közösség érdekével, — akik csak a pillanatnyi előnyöket kergetik, akik sohasem fogják megismerni az igaz felelős, őszinte munkaszeretetet és fegyelmet.

Ne a »jó pontot« és a »jó osztályzatot« várjuk gyermekeinktől, — hanem a jó munkát és az igaz, becsületes magatartást!

F. E.

Állatkerti kalauz szülőknek:

Az elefánt sem szeret fürdeni

Ha gyermekeinkkel az Állatkertbe lépünk, kellemesen simogatja szemünket az az üde pázsit, amelyre méltán büszke a növénykert igazgatósága. Első utunk a szarvasház elé visz. Három szarvas lakik benne. Az egyik különösen érdekes néha: úgy táncol, mint egy ballerina.

A bölényház táján fiatal állatokat, apró bivalyokat találunk, egy-egy bébi 200 kg súlyú is megvan. A vizilovak már innen láthatók, kint sütkéreznek a napon, rengeteg a nézőjük.

Itt van az elefánt is, ma már sokkal szebb, mint tavaly volt. Mint mesélik, rendszeresen pedikűrözik és sikálják a lábát. De még egy kis baj van vele:

a nyáron fürdeni akarják, de nem megy bele a fürdőmedencébe. Most új módszeren töri a fejét az apolója, mert mindenáron olyan szép állatot akarnak belőle csinálni, mint a cirkuszi elefántok voltak. Majom egyelőre csak kettő van. Május elejére, így hírlik, többféle érkezik. Lesz köztük játékos maki és félelmetes, galléros pávián is.

A teve és a láma végigvissza minden látogatót, hoz-e neki egy darab száraz kenyert. A kis bárányok, a kislányok kedvencei, nagyon édesek, köztük a karakul bárány. A komoly komondorok és az örökké vidám pulik mellett feltűnik a mosómedve. A hódpatkány is sok nézőt szórakoztat, a hód pedig

állandóan bajuszát pödri. A farkasnak mindig melege van, hosszan lógatja piros nyelvét.

Az ezüst-, arany- és örvösfácának paradicsomi színekben pompáznak. Egy ketrecben a bankiwa-tyúk, a mai csirke nemzedék őse látható, majdnem úgy szól, mint a mi kakasunk. A madárházban a négyféle fajta, örökké vidám papagájok igen szórakoztató látványt nyújtanak. A gázlomadarak csoportja, a kiveszőfélben levő szép kócsag, gem, batla néhány példánya is megérdemli látogatásunkat.

*

Az Állatkertben jelenleg 803 különféle állat van. Iskolai látogatásnál a tanulók belépődíja 50 fillér. Ugyanennyi a tömegszervezeteken keresztül történő látogatásoknál is.

A kiadásért felel: Az Állami Lapkiadó Nemzeti Vállalat vezérigazgatója

Főszerkesztő: dr Szoboszlai Ferenc

Felelős szerkesztő: Surányi Imre

A szerkesztőség hivatalos órái: minden szerdán 10—12 óráig, Központi városháza, II. em. 225/12. szám alatt.

Kiadóhivatal: Budapest, VII., Dohány-utca 12. Távfeszélő: 223-882

Postatakarékpénztári csekk számla elnevezése és száma: Állami Lapkiadó N. V., Budapest 936.510

A lap megjelenik — július és augusztus kivételével — minden hónap 1. napján.

Kéziratokat nem adunk vissza s nem őrzünk meg.

Budapest nyomda NV., Közp. városháza — 123187 — Felelős vezető: Koltai Ferenc igazgató